

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Riigimetsa Majandamise Keskuse 10.06.2024 kirja nr 3-1.1/2024/3526, Lääne-Nigula Vallavalitsuse 25.06.2024 korralduse nr 2-3/24-290 ning Lääne Teed OÜ 08.05.2024 esitatud taotluse nr T-L.MU/1024066, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda Lääne Teed OÜ-le (registrikood 10879306) Jaakna V uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521995 kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Avalikustada Lääne Teed OÜ-le Jaakna V uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/521995 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/521995 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/521995 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. Lääne Teed OÜ (registrikood 10879306, aadress Tehnika tn 2, Uuemõisa alevik, Haapsalu linn, Lääne maakond; edaspidi ka *taotleja*) esitas 08.05.2024 Keskkonnaametile Jaakna V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 08.05.2024 menetluse nr M-128414 juurde.

Taotletav Jaakna V uuringuruum asub Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Allikmaa külas riigile kuuluval kinnistul Piirsalu metskond 56 (katastritunnus 44101:001:1547, registriosa nr 15240950), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*).

Taotletava Jaakna V uuringuruumi teenindusala pindala on 13,60 ha. Tegemist on tarbevaru (liiv, kruus) uuringuga, mille käigus kavandatakse rajada kuni 25 puurauku ja kuni 25 uuringukaeveõont sügavusega kuni 15 m. Hüdrogeoloogilised katsetööd hõlmavad veetasemete

mõõtmist; muud sihtotstarbelised tööd: terastikulise koostise määramine, filtratsiooniomaduste määramine, kruusa purunemiskindluse määramine, uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusalast ca 30 m kaugusel kirdes asuvad Jaakna kruusamaardla (registrikaardi nr 0316) täiteliiva aktiivse tarbevaru 6 ja 9 plokid, ehitusliiva aktiivse tarbevaru 7 ja 10 plokid, kehtiva kaevandamisloaga Jaakna III kruusakarjääri (loa nr L.MK/321798, loa omaja SANDPIT OÜ) mäeeraldis ning taotletav Jaakna III liivakarjääri (loa taotleja SANDPIT OÜ) mäeeraldis.

Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb kirdeservas vahetult olemasoleva Jaakna III kruusakarjääri ja taotletava Jaakna III liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb lääneservas vahetult kehtiva loaga Kaopalu VI uuringuruumi (loa nr L.MU/516120; loa omaja Lääne Teed OÜ; kehtiv kuni 13.09.2027) teenindusalaga.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (14.05.2024 kiri nr 9-3/24/6361-2).

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 08.05.2024.

2.2. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast ca 29 m kaugusel asub Telia Eesti AS sideehitis (VID kood 81869525; kaitsevöönd 1 m liini teljest).

Riigitee Ääsmäe – Haapsalu – Rohuküla (nr 9) äärmise sõiduraja välimine serv asub taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast vähemalt 30 m kaugusel, kattumist tee kaitsevööndiga ei ole.

Jaakna V uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega kaitsealasid. Uuringuruum kattub osaliselt III kaitsekategooria liikide nõmmelõoke (*Lullula arborea*, EELIS kood KLO9134456) ja öösorr (*Caprimulgus europaeus*, EELIS kood KLO9134396) elupaikadega.

Lähimad kaitsealad on Marimetsa looduskaitseala (EELIS kood KLO1000215), mis asub ca 1,5 km kaugusel ning Marimetsa-Õmma hoiuala (EELIS kood KLO2000151), mis asub ca 1,1 km kaugusel. Mõlemad kuuluvad Natura 2000 võrgustikku Marimetsa-Õmma loodusala (EELIS kood RAH0000589) ja Marimetsa-Õmma linnualana (EELIS kood RAH0000113).

Jaakna V uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi). Lähim pärandkultuuri objekt Jaakna metsavahikoht (registreerimisnumber 776:VKK:004) asub uuringuruumi põhjaserva lähedal, kuid väljaspool uuringuruumi teenindusala. Pärandkultuuri all mõistetakse Maa-ameti geoportaali kohapärimuse rakenduse andmebaasi tähenduses eelmiste põlvkondade poolt pärandunud inimtekkelisi objekte

maastikus, mis omavad mingit pärimuslikku taustateavet ja kultuurilist väärtust eeskätt kohalikele kogukonnale. Pärändkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all, nende säilimine on eeskätt maaomanike endi kätes.

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 29.05.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 29.05.2024 kirjaga nr DM-128414-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 29.05.2024 kirjaga nr DM-128414-4 riigivara valitseja volitatud asutuse RMK nõusolekut katastriüksuse Piirsalu metskond 56 (katastritunnus 44101:001:1547) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

RMK nõustus 10.06.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/3526 (registreeritud KOTKAS-s 11.06.2024 numbriga DM-128414-6) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Lääne-Nigula Vallavalitsusele 29.05.2024 kirjaga nr DM-128414-5, milles määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 29.07.2024.

Lääne-Nigula Vallavalitsus (Lääne-Nigula Vallavolikogu delegeris 19.04.2018 määruse nr 23 „Pädevuse delegerimine“ §-ga 5 MaaPS § 27 lõike 7 alusel kohaliku omavalitsuse pädevusse antud ülesannete lahendamise Lääne-Nigula Vallavalitsusele) nõustus 25.06.2024 korraldusega nr 2-3/24-290 (registreeritud KOTKAS-s 28.06.2024 numbriga DM-128414-7) uuringuloa andmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja xx.xx.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat

teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid xx kirjaga nr xx. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Lääne Teed OÜ-lt xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Lääne-Nigula Vallavalitsusele.

Lääne Teed OÜ xxx.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanõuandmisüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on märgitud OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437, aadress Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jätmete ladestamiskoht ei ole jättemehoidla jätteseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jättekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jättekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Lääne Teed OÜ 08.05.2024 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimuseteta tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

RMK nõustus 10.06.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/3526 uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

- 1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;*
- 2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.*

Mõlemad tingimused määratakse antava uuringuloa nr L.MU/521995 täiendavateks tingimusteks eeltoodud sõnastuses.

Taotletav Jaakna V uuringuruum kattub osaliselt III kaitsekategooria liikide nõmmelõoke (*Lullula arborea*, EELIS kood KLO9134456) ja öösorr (*Caprimulgus europaeus*, EELIS kood KLO9134396) elupaikadega. III kaitsekategooriasse arvatakse nii liigid, mille arvukust ohustab elupaikade ja kasvukohtade hävimine või rikkumine ja mille arvukus on vähenenud sedavõrd, et ohutegurite toime jätkumisel võivad nad sattuda ohustatud liikide hulka, kui liigid, mis kuulusid I või II kaitsekategooriasse, kuid on vajalike kaitseabinõude rakendamise tõttu väljaspool hävimisohtu. Looduskaitseaduse (LKS) § 48 lõike 4 kohaselt rakendub piiritlemata III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades isendi kaitse. Eelkõige on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal (LKS § 55 lõige 6¹ punktid 1-2). Eeltoodu alusel määrab Keskkonnaamet antavale uuringuloale järgmise täiendava tingimuse: *välitöid teostada väljaspool peamist pesitsusperioodi. Välitööd on lubatud ajavahemikul 16.07-31.03.*

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloo täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse/puurauku ilmuva vee tase. Veetasemete mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned ja puuraugud kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringuloo andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus 10.06.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/3526 uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloo täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Jaakna V uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega kaitsealasid, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. III kaitsekategooria liikide isendite kaitseks piiratakse välitööde tegemise aega ning töid on lubatud teha väljaspool peamist pesitsusperioodi. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Lääne-Nigula Vallavalitsus nõustus 25.06.2024 korraldusega nr 2-3/24-290 uuringuloa andmisega tingimusi esitamata. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Lääne Teed OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade xxx).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnavalua saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Tiit Rahe
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo